

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£53,000	Amrywiol - addasu cyfraddau chwyddiant	Dim effaith ar drigolion
£30,000	Staffio - dileu swydd yn y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid	Dim effaith ar drigolion. Mae'r Gwasanaeth yn ddiweddar wedi mynd drwy broses ail strwythuro dyletswyddau. Roedd swydd yn wag yn y gwasanaeth ac roedd modd ail ddyrannu'r gwaith ar draws y timau heb ardrawiad negyddol ar ddarparu gwasanaethau uniongyrchol i bobl ifanc a'u teuluoedd.
£30,000	Cyfraniad - Gwasanaethau a Chyflenwadau - toriad rhannol yn y cyfraniad i Cymorth i Ferched	Gwynedd yw un o'r awdurdodau prin sydd yn parhau i gyfrannu cyllideb craidd gwasanaeth i Cymorth i Ferched (£54,000). Nid yw yn ofyn statudol. Golyga hyn lai o wasanaeth 'outreach' i blant a phobl ifanc sydd yn byw mewn sefyllfa o, neu wedi profi trais yn y cartref.
£113,000	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
<p>£43,850</p> <p>£7,550</p> <p>£16,660</p>	<p>Ildio Chwyddiant -</p> <ul style="list-style-type: none"> i. ildio chwyddiant (CPI tua 1.5%) ar gyllidebau amrywiol ond eithrio cyllidebau ar gyfer comisiynu gwasanaethau 3ydd Sector lle mae costau staffio. ii. ildio chwyddiant (CPI tua 1.5%) comisiynu 3ydd Sector lle mae costau staffio iii. ildio chwyddiant contractau mudiadau 3ydd sector 	<p>Byddai hyn yn rhoi elfen o bwysau ychwanegol ar ystod eang o gyllidebau ond oherwydd eu natur ni ddylai hynny'n cael effaith sylweddol ar drigolion. Gallai yr elfennau sydd â chostau staffio gael rhyw gymaint o effaith ar raglenni lle mae'r 3ydd sector yn cefnogi gwaith yn y gymuned.</p>
<p>£39,850</p>	<p>Cyllidebau sydd yn tanwario'n flynyddol - mae nifer fechan o gyllidebau o fewn yr Adran yn tanwario o flwyddyn i flwyddyn. Yn hytrach na defnyddio'r arian i gynorthwyo gyda chyllidebau sydd yn gorwario yn flynyddol, cynigir bod y symiau yn cael eu cynaeafu fel arbediad</p>	<p>Er na fyddai cynaeafu yr arian yn cael effaith ar y penawdau cyllideb dan sylw mae'n bosib y byddai'r gwasanaethau sydd yn cael eu cynorthwyo o flwyddyn i flwyddyn yn cael eu rhoi dan fwy o bwysau gyda risg uwch o orwariant o 2020/21 ymlaen. Byddai unrhyw effaith ar drigolion yn dibynnu ar lwyddiant i reoli galw a gwariant yn y cyllidebau hynny.</p>

ATODIAD 1

<p>£150,000</p>	<p>Cytundebau 3ydd Sector - ar draws y maes Oedolion mae holl gytundebau'r 3ydd Sector gyfwerth ag oddeutu £800,000. Mae hyn yn ariannu ystod eang o wasanaethau ataliol eu natur yn ogystal â gwasanaethau sy'n ddyletswydd statudol i'w darparu megis cymorth i'r deillion a'r byddar a gwasanaethau adfocatiaeth.</p> <p>Mae gwaith eisoes ar y gweill i adolygu cytundebau'r 3ydd sector er mwyn sicrhau eu bod yn ymateb i anghenion ein trigolion ac yn benodol hefyd o ran llenwi'r bylchau ar lefel lleol fyddai'n helpu pobl i gyflawni beth sydd yn bwysig iddynt. Mae'r adolygiad yn cychwyn gyda tudalen lân yn hytrach na newid ac addasu'r cytundebau cyfredol. Byddai'r cam hwn yn golygu adolygu'r holl gytundebau a chomisiynu gwerth £150,000 yn llai.</p> <p>Mewn egwyddor fe ellid cynyddu maint y toriad i gyrraedd y targed arbedion a thrwy hynny gwarchod gwasanaethau eraill.</p>	<p>Bydd adolygu'r cytundebau a sicrhau eu bod yn ymateb i anghenion ein trigolion mewn modd ataliol yn cyfrannu'n sylweddol at ein gallu i helpu pobl helpu eu hunain o fewn eu cymunedau a thrwy hynny rheoli'r galw. Byddai gweithredu'r cynllun hwn yn lleihau ein gallu i fod yn gwneud hyn ac yn golygu y bydd llai o opsiynau ataliol ar gael i unigolion yn eu cymunedau. Rhagwelir hefyd y bydd cynnydd yn y pwysau a'r ddibyniaeth ar ein timau rheng flaen a'r Gwasanaeth gwybodaeth, Cyngor a Chymorth (IAA) fyddai yn golygu na fydd gan y timau'r capasiti angenrheidiol i dreulio amser gydag unigolion a theuluoedd.</p> <p>Mae'n debyg y gallai torri'r gyllideb yma arwain at gyhuddiadau o geisio hyrwyddo y 3ydd Sector yn yr ymdrech i gryfhau gwydnwch cymunedol ar un llaw a thorri y gefnogaeth ariannol a roir iddynt ar y llall.</p>
<p>£21,000</p>	<p>Gweithwyr Cefnogol Iechyd Meddwl –</p> <p>i. Torri un swydd Gweithiwr Cefnogol</p>	<p>Ni fydd modd cefnogi unigolion i'r un graddau i weithio ar eu cynlluniau gofal er mwyn gweithio ar adferiad. Byddai hyn yn gwanhau cyfraniad Gwynedd i gyflawni amcanion y Strategaeth Iechyd Meddwl Rhanbarthol sydd wedi ei mabwysiadu gan y Cyngor. Mae perygl hefyd na ellir cau achosion yn amserol oherwydd bod rhestr aros am wasanaethau.</p>
<p>£21,000</p>	<p>ii. Torri ail swydd Gweithiwr Cefnogol</p>	

ATODIAD 1

£49,360	<p>Cefnogaeth Busnes - ail strwythuro y Gwasanaeth Busnes gan leihau'r gefnogaeth a roir i'r timau adnoddau cymunedol integredig.</p> <p>Addasu a lleihau ymhellach y gefnogaeth fusnes a roddir i dimau rheng flaen yr Adrannau Oedolion a Phlant.</p>	<p>Mae'r timau yma eisoes wedi eu lleihau yn y cylch toriadau diwethaf. Rhagwelir y byddai y cynllun hwn yn arwain at ostyngiad sylweddol mewn perfformiad ar draws y Gwasanaeth Busnes o ran arbenigedd, llwyth gwaith ac arweiniad a sgil effaith hynny fyddai effaith negyddol ar allu'r Adrannau Oedolion a Phlant i fod yn cyflawni eu pwrpas. Byddai hynny, ynghyd a'r angen i neilltuo cyfran o amser staff maes i ymgymryd â dyletswyddau gweinyddol yn cael effaith ar groes-doriad eang o unigolion a theuluoedd sy'n cael cefnogaeth.</p>
£19,000	<p>Gwasanaethau Gofalwyr - lleihau'r gyllideb ar gyfer cefnogi gofalwyr yn cynnwys rhai cynlluniau ysbaid.</p>	<p>Gallai hyn filwrio yn erbyn yr ymdrech i gadw pobl adref yn cael eu cefnogi gan eu teuluoedd a'u cymuned ac o bosib felly yn arwain at risg costau gofal yn cynyddu ar gyllidebau eraill.</p>
£120,000	<p>Gwasanaethau Pobl Hyn, Anableddau Dysgu ac Iechyd Meddwl - lleihau cyfleon gofal ysbaid a gofal dydd ar draws y gwasanaethau ond yn bennaf yn y Gwasanaeth Anabledd Dysgu</p>	<p>Tebygol o gynyddu pwysau ar ofalwyr a theuluoedd sydd yn gofalu am oedolion gydag anghenion gofal ac ymddygiad cymhleth a dwys. Gallai pwysau a straen ar ofalwyr bregus gynyddu ynghyd a'r angen am leoliadau hir dymor ac efallai all-sirol.</p>
£488,270	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Tai ac Eiddo

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£35,000	Cynnal a Chadw Adeiladau - mewnnoli'r gwaith statudol o archwilio systemau dŵr yn holl adeiladau'r Cyngor i amddiffyn defnyddwyr rhag Clefyd y Llengfilwyr.	<p>Dim. Mae hwn yn arbediad effeithlonrwydd a fydd yn golygu y bydd y gwaith yn dal i gael ei gwblhau ond mewn ffordd ratach.</p> <p>Mae contractwyr allanol arbenigol yn gwneud y gwaith ar hyn o bryd. Rydym wedi bod yn meithrin yr arbenigedd hwn yn fewnol yn ddiweddar ac, nawr, trwy benodi dau swyddog ychwanegol, gallwn wneud y gwaith hwn ein hunain am gost is na thalu cwmni preifat i'w wneud ar ein rhan.</p> <p>Bydd hyn hefyd yn golygu y gallwn warantu gwasanaeth cyfrwng Cymraeg o hyn ymlaen - nid yw hyn bob amser yn wir wrth ddefnyddio contractwyr allanol.</p>
£25,000	Cynnal a Chadw Adeiladau - mewnnoli gwaith cynnal a chadw trydanol yn adeiladau'r Cyngor.	<p>Dim. Mae hwn yn arbediad effeithlonrwydd a fydd yn golygu y bydd y gwaith yn dal i gael ei gwblhau ond mewn ffordd ratach.</p> <p>Yn draddodiadol, mae'r Cyngor wedi bod yn penodi contractwyr allanol i gwblhau ei holl waith cynnal a chadw adeiladau. Yn gyffredinol, mae hyn yn gweithio'n effeithiol ond mae problemau parhaus wrth geisio gwneud gwaith ar raddfa fach, sy'n werth ychydig gannoedd o bunnoedd ar y tro. Roedd yr amser arwain i mewn yn hir i gwsmeriaid a'r gost yn uwch na'r hyn sy'n dderbyniol.</p>

ATODIAD 1

		<p>Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, rydym wedi penodi ein seiri a'n plymwyr ein hunain i wneud y math hwn o waith, ac mae hyn wedi caniatáu inni leihau'r amser arwain i'n cwsmeriaid ac wedi caniatáu inni sicrhau ein bod yn cael gwell gwerth am arian. Rydym wedi creu achos busnes sy'n dangos y gellid gwireddu arbedion pellach trwy gyflogi dau drydanwr ein hunain.</p> <p>Bydd hyn hefyd yn golygu y gallwn warantu gwasanaeth cyfrwng Cymraeg o hyn ymlaen - nid yw hyn bob amser yn wir wrth ddefnyddio contractwyr allanol.</p>
£60,000	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Addysg ac Ysgolion

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
Ysgolion		
£31,620	Lwfans y pen - peidio ychwanegu chwyddiant yn llawn	Lleihad cymharol fychan yn yr adnoddau addysgol fydd ar gael i ddisgyblion a thrwy hynny angen i'r ysgolion fod yn fwy effeithlon gyda defnydd o'u hadnoddau.
£112,530	'Integreiddio - Cynllun Datblygu Unigol (CDU)/Datganiadau' - ymhellach i'r rhagrybudd a ddarparwyd i Ysgolion gyda'u rhagolygon ariannol tair blynedd yn Nhachwedd 2018, dileuwyd y pennawd 'Integreiddio - Arall' o'r dyraniad cyllidol ysgolion ar gyfer 2019/20. Y rheswm dros ddileu'r pennawd oedd ar gyfer ariannu parhad o'r gorwariant welwyd yn ddiweddar ym maes 'Integreiddio - Cynllun Datblygu Unigol (CDU)/Datganiadau'. Gyda'r ystadegau diweddaraf yn awgrymu bod gorwariant CDU/Datganiadau yn llai na'r hyn a ragwelwyd gellid trosglwyddo'r rhan o'r gyllideb sy'n rhydd i gyfrannu at darged arbedion ysgolion.	Mae'r ysgolion eisoes wedi gorfod ymdopi â cholli'r swm o'u dyraniad yn 2019/20; effaith hynny oedd lleihau'r cyllid roedd yr ysgol yn arfer ei dderbyn ar gyfer cefnogi disgyblion gydag anghenion dysgu ychwanegol sydd ddim yn destun CDU/Datganiad. Golyga hyn lai o gymorth i'r disgyblion ar lefel Gweithredu Ysgol a Gweithredu Ysgol a mwy (h.y. y ddarpariaeth mae Ysgol yn ei drefnu ar gyfer disgyblion).
£463,900	Fformiwla dyrannu - mae gweddill targed arbedion ysgolion i'w ariannu trwy gynyddu'r 'Gymhareb Disgybl Athro' yn y fformiwla dyrannu. Rhannwyd y swm ar sail oedran disgyblion cynradd 3-10 ac oedran disgyblion uwchradd 11-15 yn unol â'r pwysiad a roddir i oedrannau disgyblion yn y fformiwla dyrannu.	Bydd y gweithrediad yma yn arwain at leihau nifer athrawon a/neu leihau nifer staff ategol, a gall hynny gael ardrawiad ar safonau addysgol.
£608,050	Is-gyfanswm	

ATODIAD 1

Adran Addysg		
£17,630	Amrywiol - peidio ychwanegu chwyddiant yn llawn ar adnoddau nad ydynt yn staff.	Dim effaith ar drigolion ar y sail y bydd swyddogion yn ymdopi gyda'r arbediad trwy fod yn fwy effeithlon gyda defnydd o adnoddau.
£55,900	Lleihad côst cytundeb blynyddol CBAC - mae'r lleihad yn y gôst eisoes wedi'i gyflawni trwy gyfuniad o ymdrechion ar y cyd rhwng Cyd Bwyllgor Addysg Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a Chymdeithas Cyfarwyddwyr Addysg Cymru i ddarganfod arbedion ariannol effeithlonrwydd.	Dim effaith ar drigolion.
£46,500	Lleihau'r gronfa datblygu - mae gan yr Adran Addysg gronfa ddatblygu (cymharol fechan) gwerth £89,710, cyn gweithredu'r arbediad yma. Mae'r gronfa yn galluogi'r Adran i fuddsoddi mewn blaenoriaethau un tro yn amserol ac sydd y tu allan i Gynllun y Cyngor. Yn dilyn asesiad o gyllideb yr Adran Addysg ac ymarferiad blaenoriaethu, y consensws yw y gellid lleihau'r gronfa ddatblygu. Er hynny, pwysleisir nad fan hyn y byddwn yn troi ato os bydd angen darganfod arbedion pellach yn y dyfodol.	Lleihau gallu'r Adran Addysg i gyllido rhai blaenoriaethau y tu allan i Gynllun y Cyngor, allai arwain at effaith cymharol fychan ar drigolion.
£120,030	Is-gyfanswm	
£728,080	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Economi a Chymuned

Pennawd £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£17,530	Peidio ychwanegu chwyddiant yn llawn neu yn rhannol ar benawdau gellir eu rheoli – penawdau cyflenwadau a gwasanaethau yn bennaf	Arbedion ymylol ar benawdau y gellir eu rheoli – nid oes disgwyl i'r arbedion yma gael effaith ar drigolion Gwynedd
£8,290	Peidio ychwanegu chwyddiant yn llawn neu yn rhannol ar gyllidebau sydd yn cyfrannu at gronfeydd adnewyddu. Cronfeydd Morwrol a Hamdden yn benodol	Yn golygu lleihad yn y buddsoddiad i adnewyddu offer yn y dyfodol all effeithio maes o law ar ansawdd y gwasanaeth a'r targed incwm.
£1,920	Peidio ychwanegu chwyddiant ar bennawd Grantiau Celfyddydau	Yn golygu lleihad yn y grant y gellir ei ddosrannu i bartneriaid yn y dyfodol i hyrwyddo'r celfyddydau
£12,820	Diddymu cyllideb wrth gefn Gwasanaeth Hamdden. Wrth drosglwyddo rheolaeth gwasanaeth hamdden i Cwmni Byw'n Iach 1/4/19 sefydlwyd cyllideb ar gyfer gwariant annisgwyl sydd tu allan i reolaeth yr Adran. E.e. eleni mae gwaith cynnal a chadw brys yn Canolfan Glaslyn yn sgil dŵr yn gollwng o bibell ddŵr wedi golygu cost uwch na'r disgwyl ar y gyllideb "prynu dŵr"	Dim effaith uniongyrchol ar drigolion ond mae'r cynnig hwn yn golygu nad oes ffynhonnell gan yr Adran i ariannu materion annisgwyl heb reolaeth arnynt fydd yn arwain at orwariant.
£2,650	Arbedion y Gwasanaeth Archifau – trwy ddefnyddio dulliau digidol i atgynhyrchu lluniau a hyrwyddo digwyddiadau	Arbedion effeithlonrwydd felly dim effaith ar drigolion Gwynedd

ATODIAD 1

£7,200	Arbedion trwy ddiddymu swydd Cydlynnydd Digidol Gwasanaeth Llyfrgelloedd. Mae'r swydd yn wag ac yn sgil adolygiad Ffordd Gwynedd mae'r gwasanaeth wedi ailystyried ei flaenoriaethau ac yn cynnig diddymu rhan o'r swydd fel toriad heb effaith uniongyrchol ar y maes darpariaeth digidol	Arbedion effeithlonrwydd felly dim effaith ar drigolion Gwynedd
£1,000	Arbedion ar y gyllideb "Celf Cymunedol"	Lleihad yn y gweithgareddau celfyddydol a drefnir ar gyfer trigolion Gwynedd Rhain yn benodol yn weithgareddau sydd yn targedu anghenion o ran iechyd, lles a dysgu
£4,000	Arbedion yn Parc Padarn yn deillio trwy ail-strwythuro trefniadau staffio a wnaed yn dilyn targed arbedion effeithlonrwydd ac ymddeoliad cynnar Rheolwr y Parc nôl yn 2014/15	Arbedion effeithlonrwydd felly dim effaith ar drigolion Gwynedd
£500	Arbedion Rheolaeth yr Adran – peidio prynu papurau newydd dyddiol	Arbedion effeithlonrwydd felly dim effaith ar drigolion Gwynedd
£2,000	Arbedion prydles Stad y Goron yn y Gwasanaeth Morwrol. Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i gytundeb "composite lease" gyda Stad y Goron ar gyfer arfordir Gwynedd. Mae trafodaethau wedi cychwyn i addasu prydles yr Hafan i fod yn seiliedig ar drosiant cyfredol yn hytrach na throsiant hanesyddol. Mae'r cytundeb presennol yn ymrwmo y Cyngor i wariant o £144,990 yn yr Hafan, Pwllheli. Mae'r gyllideb bresennol yn £153,200 ond nid oes gwybodaeth eto am beth fydd yn ddyledus i'r dyfodol. Fodd bynnag rhagwelir fod digon o sgôp i roi £2,000 i fyny fel arbedion	Arbedion effeithlonrwydd felly dim effaith ar drigolion Gwynedd

ATODIAD 1

£6,000	Cwtogi gwariant ar nifer o benawdau tîm cefnogi busnes gan gynnwys costau swyddfa, marchnata, rhwydweithio, tanysgrifiadau, ayb.	Bydd rhan o'r toriad yn arbediad effeithiolrwydd drwy newid strwythur a chyfuno unedau gwasanaeth, ond bydd elfen o'r toriad yn lleihau gallu'r Gwasanaeth i ymgysylltu gyda busnesau drwy leihau nifer ymgyrchoedd marchnata a rhwydweithio
£3,000	Cwtogi'r gwariant ar nifer o benawdau'r Gwasanaeth Twristiaeth, Marchnata a Digwyddiadau yn bennaf cyllidebau penodol ar gyfer marchnata a digwyddiadau allanol	Bydd lleihad yn y gefnogaeth sydd ar gael i fusnesau lleol gyda llai o ymgyrchoedd marchnata a sesiynau i ymgysylltu gyda'r sector dwristiaeth
£66,910	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Cefnogaeth Gorfforaethol

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£16,140	Peidio rhoi chwyddiant ar gyllidebau deunyddiau a chyflenwadau o fewn yr Adran.	Dim - o ystyried cynigion eraill i dorri ar gyllidebau deunyddiau a chyflenwadau, ni ystyrir peidio rhoi chwyddiant ar y cyllidebau hyn yn 2020/21 yn gam a fyddai'n effeithio ar allu'r Adran i gyflawni ei swyddogaeth.
£7,200	Gwaredu'r angen am drwydded NDL.	Dim - yn bresennol, defnyddir meddalwedd NDL ar gyfer trosglwyddo gwybodaeth o'r Gwasanaeth Cyswllt Cwsmer yn uniongyrchol i system APAS o fewn y Gwasanaeth Cynllunio. Mae newidiadau yn y modd y gweithredir oddi ar y 1af o Ebrill 2020 yn golygu na fydd angen buddsoddi yn y drwydded hon i'r dyfodol.
£24,000	Lleihau amryw gyllidebau canolog ac o fewn y Gwasanaeth Cefnogi Busnes a'r Gwasanaeth Cefnogol yn benodol.	Dim - ceir cyfuniad yma o arbedion bychain yn deillio o ail-strwythuro blaenorol o fewn yr Adran, gostyngiad mewn gwariant ar argraffu dogfennau corfforaethol e.e. Cynllun y Cyngor, Adroddiad Perfformiad, yn ogystal â lleihau gwariant ar ddeunyddiau a chyflenwadau.
£10,000	Denu incwm ychwanegol o ffynonellau newydd.	Dim - darparu gwasanaethau i sefydliad allanol o'r newydd.
£4,000	Lleihad gwariant ar gyflogau o fewn y Gwasanaeth Cyswllt Cwsmer.	Dim - yr arbediad yma yn deillio o'r symud cynyddol i ddefnyddio darpariaeth hunanwasanaeth ochr yn ochr ag ail-strwythuro o fewn trefniadau rheoli'r Gwasanaeth Cyswllt Cwsmer yn ddiweddar.
£61,340	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Gyllid

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£14,000	Chwyddiant - Amrywiol - peidio ychwanegu chwyddiant am 2020/21 ar rai cyllidebau heblaw am staff.	Dim effaith ar drigolion Gwynedd - gall yr Adran barhau i gyflawni ei swyddogaeth tra'n peidio rhoi chwyddiant ar rai penawdau cyllideb.
£14,000	Cyfrifeg/Rheoli - denu incwm ychwanegol drwy gytundebau o'r newydd.	Dim effaith ar drigolion Gwynedd - daw'r incwm o ddarparu gwasanaethau i sefydliad allanol o'r newydd.
£11,000	Technoleg Gwybodaeth - denu incwm ychwanegol, cyfuniad o gytundebau newydd a gweithgareddau ychwanegol.	Dim effaith ar drigolion Gwynedd - derbynni'r incwm gan gwsmer allanol am lefel uwch o ddarpariaeth.
£12,000	Trethi Annomestig - denu incwm ychwanegol o ffi gweinyddu cynllun Ardal Gwella Busnes (AGB).	Dim effaith ar drigolion Gwynedd - mae'r incwm 'newydd' yma'n dod o gytundeb sydd bellach yn ddibynadwy.
£7,930	Moderneiddio - lleihau nifer o gyllidebau drwy weithredu ffyrdd newydd o weithio ar draws yr adran.	Dim effaith ar drigolion Gwynedd - wrth ddefnyddio gwasanaethau ar-lein, rydym am wario llai ar bostio, rhybuddion statudol ac ar wasanaethau arbenigol.
£58,930	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion y Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol

Swm £	Cyllideb a Swm Chynigion	Effaith ar Drigolion
£5,000	Hepgor chwyddiant ar rai penawdau cyllidebol y Tîm Arweinyddiaeth; Cyfreithiol; Cofrestru Etholwyr a'r Crwner.	Dim amlwg - dylid medru dygymod gyda'r cyllidebau dan sylw ar eu lefelau presennol.
£3,000	Tîm Arweinyddiaeth a Swyddog Monitro - Lleihau cyllideb postio, offer a dodrefn.	Dim - yn sgil symud i fwy o ddefnydd technoleg rydym yn gwario llai ar y gyllideb postio a gellir ei leihau'n sylweddol.
£3,390	Tîm Arweinyddiaeth - Lleihau cyllideb cynadleddau.	Dim - yn sgil y bwriad i gadw un swydd Cyfarwyddwr yn wag bydd yna lai o allu i fynd i gyfarfodydd ar ran y Cyngor ac felly llai o wariant cefnogol yn gwneud hynny.
£2,500	Cyfreithiol - Ffioedd Lexcel.	Dim - bwriedir hepgor achrediad allanol Lexcel gyda threfniadau rheoli swyddfa yn parhau i gael eu cynnal yn unol â'r un egwyddorion.
£2,910	Cyfreithiol - Incwm.	Dim - dros y blynyddoedd a fu, er mwyn cwrdd â thargedau incwm bu'r Uned Gyfreithiol yn gwneud gwaith allanol er mwyn denu incwm. Dengys lefelau presennol ein bod yn cynhyrchu mwy na ddisgwyliwyd yn wreiddiol.
£16,800	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Amgylchedd

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£9,580	Gweithiau - rhewi chwyddiant.	Ni ragwelir effaith ar drigolion Gwynedd wrth rewi chwyddiant am un flwyddyn yn unig gan fod y swm eithaf bychain.
£4,000	Rheolaeth Adeiladu - ffioedd darparu cyngor ymlaen llaw.	Nid yw'r ffioedd yma'n cael eu gweithredu ar hyn o bryd, ond mae trefn debyg mewn bodolaeth yn y Gwasanaeth Cynllunio. Mae'r adborth gan y sawl sy'n derbyn y sylwadau yn gadarnhaol dros ben, gyda thrigolion yn teimlo eu bod yn cael cyngor llawer mwy defnyddiol a'i fod yn werth am arian.
£5,000	Lleihau cyllideb Hyfforddiant.	Ni ragwelir effaith sylweddol yma ar drigolion Gwynedd. Fe fydd angen i'r Adran fod yn fwy penodol ar ba hyfforddiant sydd wirioneddol ei angen i lenwi bylchau mewn gwybodaeth ac i fod yn cwrdd â gofynion newydd ynghyd a datblygu staff.
£15,000	Gwaith stryd - torri hanner swydd.	All fod dipyn o effaith o golli hanner swydd, ond rhagwelir bod posib lleihau'r effaith yn sylweddol drwy well ddefnydd o dechnoleg a chydweithio agosach gyda'r Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol.

ATODIAD 1

£2,000	Deunyddiau swyddfa.	Mae'r holl fesurau arbedion yma yn ymwneud a phrynu'n rhatach, prynu llai, neu beidio â phrynu o gwbl drwy wneud gwell defnydd o dechnoleg (e.e. defnyddio llai o bapur, argraffu llai). Mae'r adran mewn gwirionedd yn gor-gyflawni o dan y pennawd 'Rheolaeth Categori' yn eu rhestr arbedion Adrannol. Ni ragwelir effaith ar drigolion Gwynedd.
£8,000	Argraffu/llungopio.	
£5,000	Gwasanaeth proffesiynol/technegol.	
£7,420	Tanysgrifiadau.	
£25,000	Offer a chelfi.	
£15,560	Arbedion trwy brynu'n rhatach (meddalwedd).	
£96,560	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£15,000	Lleihad yn nefnydd trydan Twnnel Caernarfon	Dim effaith ar drigolion - Lleihad yn y costau yn dilyn newid i'r system reoli a goleuo yn cynnwys cyflwyno lampau LED.
£3,000	Nwy yr Amlogfa (defnydd)	Dim effaith ar drigolion - Defnydd o'r ynni wedi lleihau yn dilyn gwell rheolaeth/systemau newydd.
£80,000	Cost ymdrin â gwastraff masnachol	Dim effaith ar drigolion - Erbyn hyn rydym yn trin ein gwastraff gweddilliol yn safle Parc Adfer sydd yn safle llosgi ar y cyd gydag Awdurdodau'r Gogledd. Mae strwythur y ffi wedi sicrhau lleihad yn ein costau.
£46,250	Chwyddiant	Dim effaith ar drigolion - Gweithio o fewn y gyllideb gyfredol 2019/20 a gweithio'n agos gyda'r Tîm Categori Priffyrdd a Bwrdeistrefol.
£20,000	Chwyddiant - deunyddiau cyffredinol	Dim effaith ar drigolion - Addasu Cyllidebau - gweithio o fewn cyllidebau cyfredol 2019/20, gweithio mwy effeithlon ac yn agosach gyda'r Tîm Categori Priffyrdd a Bwrdeistrefol.
£7,000	Ar-ddyletswydd Bwrdeistrefol	Dim effaith ar drigolion - Sefydlu un drefn ar-ddyletswydd ar draws yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol.
£12,940	Gwariant amrywiol fflyd	Dim effaith ar drigolion - Mae gwaith diweddar y Tîm Categori wedi adnabod cyfleoedd o weithio yn fwy effeithlon.

ATODIAD 1

£50,000	Ail-strwythuro'r Adran	Dim effaith ar drigolion - Cyflwyno strwythur newydd o fewn yr Adran er sicrhau gwell effeithlonrwydd/cydweithio ar draws y gwasanaethau.
£35,000	Cynllun Cau Cilgwyn	Dim effaith ar drigolion - Mae Cynllun Cau yn ei le ar gyfer safle Cilgwyn sydd wedi bod a gofynion eithaf caeth mewn perthynas â gwaith monitro. Mae'r safle bellach wedi cau ers peth amser, ac yn unol mae'r Adran wedi agor trafodaeth gyda Chyfoeth Naturiol Cymru ar leihad gofynion y Cynllun Cau sydd wedi ei gytuno mewn egwyddor. Wrth weld y cynllun newydd yn ei le bydd gofyn am waith monitro misol yn newid i un pob chwarter sydd am leihau ar yr holl waith profi.
£12,000	Coed - dim didoli	Dim effaith ar drigolion - Yn flaenorol roedd rhaid didoli rhai mathau o goed er sicrhau ein bod yn gallu cyfrif y gwastraff tuag at ffigyrau ailgylchu. Erbyn hyn, gan weld Parc Adfer yn weithredol ac ein bod yn gallu cyfrif (bottom ash) nid yw'n ofynnol didoli'r coed.
£281,190	Cyfanswm	

Rhestr Cynigion Arbedion yr Adran Ymgynghoriaeth

Swm £	Pennawd Cyllideb a Chynigion	Effaith ar Drigolion
£7,260	Trwy wneud addasiadau i wariant a chyllidebau YGC mae effaith net o leihad yn y gwariant. Mae hyn yn rhannol wedi ei gyflawni trwy dorri'n ôl ar aelodaeth YGC o sefydliadau fel NSAN (National Skills Academy Nuclear) a hefyd dorri ar wariant ar gylchgronau a thebyg, gan fod y rhain bellach ar gael trwy ffurf electronig neu ar y we.	Dim
£22,410	Cynyddu adnoddau o fewn Unedau YGC sy'n galluogi'r Adran gynyddu incwm. Mae'r Ffurflenni Newid Strwythur diweddar wedi cynyddu'r capasiti o fewn meysydd Ymgynghoriaeth Costau ac Ecoleg.	Dim
£29,670	Cyfanswm	